

Ekonomisk statistik och analys/
Näringsverksamhet och priser
Marcus Lundgren

Möte i användarrådet för ekonomisk statistik 16 februari 2022

Närvarande:

Lena Sellgren, Business Sweden, ordförande
Torbjörn Isaksson, Nordea
Mats Kinnwall, Teknikföretagen
Erik Spector, Konjunkturinstitutet
Pär Hansson, Tillväxtanalys
Anna Strand, Finansdepartementet
Tomas Lööv, Näringslivets regelnämnd
Henrik Larsson, Finansinspektionen
Johan Löf, Handelsbanken
Ida Björk, Riksdagens utredningstjänst

Från SCB:

Elisabeth Hopkins, ESA/LEDN
Per Andreasson, ESA/NUP/LEDN
Marcus Lundgren, sekreterare, ESA/NUP/NS
Cecilia Westström, ML/S/IR
Jens Olin, ML/S/IR
Cecilia Stenbjörn, SSA/AU/LEDN
Kristina Frändén, ESA/NUP/INF
Birgitta Mannfelt, ESA/NUP/INF

Frånvarande:

Jyry Hokkanen, Riksbanken
Pernilla Johansson, Swedbank
Ann-Sofie Öberg, Ekonomistyrningsverket

1 Mötet öppnas

Mötet öppnades. Nya ledamöter hälsades välkomna.

2 Godkännande av dagordning

En ändring hade gjorts i dagordningen och meddelats innan mötet.
Dagordningen godkändes.

3 Mötesanteckningar från föregående möte

Inga synpunkter på föregående mötesanteckningar.

4 Introduktion om användarrådet

För information (Elisabeth Hopkins)

SCB har 11 användarråd. Enligt SCB:s regleringsbrev ska myndigheten samråda med viktiga användare innan väsentliga förändringar av statistikens innehåll och omfattning genomförs. Det står också att den officiella statistiken ska vara lättillgänglig för användarna.

Användarråden ska bemannas av användare av den anslagsfinansierade statistiken (officiella statistiken) som är kunniga och intresserade inom ämnesområdet, har mandat från sin organisation, har tid för uppdraget och förstår sin roll och uppgift.

Inför varje möte tas en dagordning fram som anger vad som förväntas under varje punkt samt relevanta underlag med eventuella frågeställningar för diskussion och dessa ska skickas ut i god tid.

Användarråden ska ha minst två sammanträden per år. Användarrådet för ekonomisk statistik har normalt fyra möten. Sammanträdena ska dokumenteras i mötesanteckningar som SCB skriver. Möteteckningarna skickas till ordföranden och ledamöter för synpunkter och publiceras sedan på SCB:s webbplats.

Diskussion och synpunkter från ledamöter i användarrådet:

Borde det finnas representanter från akademien i användarrådet?
SCB: Vi tar med oss frågan.

5 Information från SCB och rådets medlemmar

Torbjörn Isaksson (Nordea) berättade att rapporten Regionala utsikter kommer den 9 mars.

Mats Kinnwall (Teknikföretagen) nämnde att de gör kontinuerliga bedömningar av industrins betydelse och det arbetas med en rapport. I övrigt handlar mycket nu om energifrågan.

Erik Spector (Konjunkturinstitutet) informerade om att den specialstudie som var ett regeringsuppdrag att ta fram en sammansatt realtidsindikator för BNP är klar och publicerad på hemsidan. När man tittar på vad som håller tillräcklig kvalitet så har man kommit fram till att enbart titta på google-sökningar.

Imorgon hålls ett digitalt seminarium för hållbarhetsrapporten. Nästa prognosrunda drar snart igång. Ett önskemål för framtida användarrådsmöte är att det skulle vara intressant att få mer information om VINN/KRITA.

Pär Hansson (Tillväxtanalys) berättade att de har ett uppdrag att kartlägga pandemistöden. Vilka som har fått stöd och i vilken omfattning.

Anna Strand (Finansdepartementet) nämnde att de har påbörjat en prognosomgång. Man kommer sedan att börja arbeta med vårpropositionen som preliminärt ska vara klar den 19 april.

Tomas Lööv (Näringslivets regelnämnd) berättade att de har ett årligt samråd kring föreslagna ändringar på SCB. Den stora ändringen i år är Ekonomisk statistik på kvartal (ESK) som innebär att flera undersökningar slås ihop samt nya elektroniska insamlingsformer.

Det finns 141 rättsliga föreskrifter som reglerar att företagen ska lämna in uppgifter. SCB borde ta fram nyckeltal med information om hur mycket data som kommer in via olika flöden.

Henrik Larsson (Finansinspektionen) nämnde att de ska börja skriva stabilitetsrapporten. Det är mycket nu om inflation och geopolitiskt. Man ska snart börja arbeta med bolånerapporten. Det går att se sårbarheter i den kommersiella fastighetssektorn.

Ett önskemål för framtida användarrådsmöte är att det skulle vara intressant att få någon presentation från finansmarknadsstatistiken.

Johan Löf (Handelsbanken) berättade att Handelsbanken har beslutat att avyttra verksamheterna i Danmark och Finland.

I år ska man göra tre makroanalyser istället för fyra. Den senaste makroanalyserapporten var klar i januari och nästa kommer i maj.

Ida Björk (Riksdagens utredningstjänst) berättade att hon arbetar på den ekonomiska sidan på RUT. Det är mycket på gång inför valet nu. Det görs många korta uppdrag.

Lena Sellgren (Business Sweden) informerade om att de precis publicerade ett exportchefsindex. Man gick för ett år sedan över till en helt digital enkät och har sedan successivt ökat svarsfrekvensen tills nu då den är på 93 procent. Nu görs en prognosuppdatering och man tittar mycket globalt. Denna rapport släpps 31 mars. I januari publicerades en geopolitisk analys "Teknologi och terrorbalans".

Elisabeth Hopkins & Per Andreasson (SCB) berättade att SCB har diskuterat frågan om hur regeringens förslag att kompensera för höga elpriser ska hanteras i KPI. Detta togs upp på ett extrainsatt KPI-nämndsmöte. SCB rekommenderar de som är intresserade att läsa mötesprotokollet från detta möte. En text om hanteringen i KPI kommer att läggas ut i samband med publiceringen den 18 februari.

SCB har genomgått en peer review vilken visade på gott resultat.

Diskussion och synpunkter från ledamöter i användarrådet:

Var frågan om att Sverige inte har en samlad ingång för all officiell statistik uppe?

SCB: Kommer inte ihåg på stående fot. Det var inte en stor fråga i så fall.

Vad var det som de hade synpunkter på?

SCB: Bland annat att man bör ta större hänsyn till statistisk kompetens när man tillsätter generaldirektörer samt mätning av uppgiftslämnarbörda.

6 Ordförandeskapet inom EU

För information (Cecilia Westström & Jens Olin)

I januari 2023 tar Sverige över ordförandeskapet i EU. Rättsakter om statistik hanteras i rådsarbetsgruppen Council Working Party on Statistics (CWPS). Förslag om ändringar och nya rättsakter drivs fram av EU:s statistikorgan Eurostat. Varje land har en permanent delegat i CWPS plus en stol till beroende på ämne på agendan. De flesta länder företräds av statistikbyrån. Sverige företräds av Agne Pettersson från Finansdepartementet.

En stor del av Sveriges officiella statistik regleras av EU-rättsakter. Av de statistikansvariga myndigheterna har 19 av 29 europeisk statistik. Dessutom har Migrationsverket och Polisen europeisk statistik utan att vara statistikansvarig myndighet. Experter deltar i ett hundratal olika arbetsgrupper där förarbeten till förändringar i rättsakterna diskuteras. Förslag på förändringar av olika rättsakter kommer från CWPS till Regeringskansliet och SCB. Regeringskansliet tar fram Sveriges ståndpunkt med stöd av SCB:s internationella sekretariat och myndigheternas experter.

SCB:s roll under ordförandeperioden är dels att Gd Joakim Stymne kommer att vara ordförande i CWPS. Ett team på fyra personer kommer att koordinera arbetet för Sverige i samarbete med Regeringskansliet. Man kommer att ordna möten i CWPS och förhandla med medlemsstaterna. Man kommer att ta fram skrivningar utifrån ländernas synpunkter som stöds av en majoritet i CWPS. Förhandlingar om förändringar/nya rättsakter inom statistik sker sedan med Rådet och Parlamentet utifrån CWPS förhandlingsmandat.

Aktuella rättsakter inom statistik finns inom Jordbruk, Nationalräkenskaper, Befolkning, Miljöräkenskaper, Fiske, Passagerartransporter på inrikes vattenvägar, Nomenklatur för näringsgrensindelning och Arbetsmarknadsstatistik.

Dessutom är en förändring av den grundläggande statistikregleringen initierad. Den innehåller principer som ska styra statistikproduktion, styrning av det europeiska statistiksystemet, kvalitetskriterier och riktlinjer för europeisk statistik samt tillgång till administrativa källor och konfidentialitet.

Förändringar som diskuteras är:

- Tillgång till data som företag äger
- Ett nytt dataekosystem med Eurostat och de nationella statistikbyråerna
- Datadelning mellan EU-länderna
- Mer utrymme för att testa att ta fram ny statistik

En annan sak som är på gång inom EU-samarbetet är att det har genomförts en granskning av hur Sverige uppfyller riktlinjer för europeisk statistik genom en peer review av fyra experter i december 2021. En preliminär rapport är klar med 22 rekommendationer varav sex krävs för att uppfylla riktlinjerna. En plan för

åtgärdshantering ska vara klar i juni. SCB ska nu svara på den preliminära rapporten som kommer att publiceras när den är fastställd.

Inom EU har man tagit fram ett statistikprogram för perioden från 2021 till 2027. Fokus har delvis skiftat på grund av pandemin med mer fokus på hälsofrågor. Frågor har skiftat från sam användbarhet och jämförbarhet till aktualitet. Det finns behov av data för att kunna beskriva skeenden på ett snabbt sätt.

Det ska investeras 2000 miljarder Euro i de olika flaggskeppsinitiativen under de här åren. Vi ser redan konkreta krav på innehållet i statistiken för att få information kopplat till de olika initiativen.

Diskussion och synpunkter från ledamöter i användarrådet:

Kan ni berätta mer om översynen av nomenklaturen för näringsgrensindelning?

SCB: Man såg det som angeläget att uppdatera nomenklaturen då det har skett mycket inom vissa områden som till exempel e-handel. Arbetet löper på och tanken är att detta ska ta upp igen på ett kommande användarrådsmöte.

Vad innebär rekommendationen av utlämning av mikrodata för utredningsändamål?

SCB: Det handlar om att SCB bör titta på om data ska lämnas ut för detta syfte.

7 SCB:s målbilder

För information (Elisabeth Hopkins & Cecilia Stenbjörn)

SCB:s vision lyder ”Vi ger samhället användbar statistik att lita på”. SCB har fem strategiska mål:

1. Användbar statistik och data
2. Smart datafångst och datahantering
3. SCB:s statistikproduktion är innovativ, effektiv och säker
4. SCB:s medarbetare utvecklar verksamheten och sig själva
5. Vi gör det tillsammans

Det finns fyra prioriterade målbilder.

Säkrad Datatillgång 2026

Genom att vara en drivande partner i det nationella dataecosystemet har vi långsiktigt säkrat datatillgången till den officiella statistiken. Vi har samtidigt halverat uppgiftslämnarbördan för företag och organisationer.

Kommunikation 2026

Förtroendet för den officiella statistiken är högt. Vi har utvecklat tillgänglighörandet och användandet av statistik har ökat.

Sveriges Ekonomiska Statistik 2026

Vi belyser nya fenomen inom svensk ekonomi och möter nationella och internationella behov av aktuell och tillförlitlig statistik. Vi har dragit nytta av digitaliseringens möjligheter.

Målbilden kan brytas ner i flera delar:

- Statistikproduktion 4.0
- Statistiskt ledarskap
- Samarbete internt och externt - vi fångar nya fenomen
- Vi hanterar förändringar snabbare
- Effektiva processer

På månad ska momsuppgifter användas som källa i högre grad och kassaregisterdata i KPI. I den nya produkten Ekonomisk statistik på kvartal (ESK) läggs flera befintliga undersökningar ihop och en ny resultatdel införs. Planen är att använda taxonomier i hög grad. På år införs en ny design av hushållens konsumtion. Analys ska vara en integrerad del av statistikproduktionen. Vi ska sätta siffrorna i en kontext.

Sveriges Arbetsmarknadsstatistik 2026

Vi ger en aktuell, fördjupad och tillförlitlig bild av svensk arbetsmarknad med statistik och data som används brett – nationellt, regionalt och lokalt.

Målbilden kan brytas ner i flera delar:

- Samlad beskrivning av arbetsmarknaden
- Mervärde och utökat innehåll
- Högt förtroende för statistiken
- Fördjupar och förklarar med analyser
- Registerbaserad med urvalsbaseade inslag
- Arbete i team

Bland annat kommer arbetsmarknadsstatistiken som SCB ansvarar för att samlas i två produkter som beskriver utbud respektive efterfrågan av arbetskraft. En pilotundersökning inom arbetsmarknadsstatistiken är att testa insamling via webenkät istället för telefon.

Diskussion och synpunkter från ledamöter i användarrådet:

Det är mycket fokus på produktion och ny statistik. Hur ser utvecklingsarbetet ut kring manualer, definitioner o.s.v.?

SCB: Det pågår arbete med manualer som man ville ha klart innan nästa allmänna översyn av NR, men det ser man inte ut att hinna med. Vi arbetar med att utveckla satelliträkenskaper inom olika delar. Vi kan ha en punkt på ett kommande användarrådsmöte om vad som är på gång inom Nationalräkenskaperna.

8 Rubriksättning PVI, Huko och DHI

För diskussion (Kristina Frändén & Birgitta Mannfelt)

Produktionsvärdeindex (PVI), Detaljhandelsindex (DHI) och Hushållens konsumtionsutgifter (Huko) har tidigare haft rubriksättning avseende årstakt. Under 2020 byte man till rubriksättning avseende månadstakt för att bättre följa svängningar under pandemin. Det diskuteras nu kring att byta tillbaka till årstakt.

En nackdel med att belysa månadsutvecklingen är att förändringar i säsongmönster kan ge missvisande rubriker. Förklarande texter i statistiknyheter får inte spridning i media. Månadsutvecklingen revideras också i större utsträckning än årsutvecklingen. Före pandemin var önskemålet från användarrådet att ha årstakten i rubriker.

En fördel med att belysa månadsutvecklingen är att det är konsekvent med BNP-indikatorn. Det var också ett önskemål från ASPIRE-experterna. Månadsutvecklingen fångar också svängningar i ekonomin på kort sikt.

Bör rubriksättningen återigen åsyfta årstakt istället för månadstakt?

Diskussion och synpunkter från ledamöter i användarrådet:

- Det finns ett värde i att ha båda delarna.
- Det beror på omständigheterna. Säsongrensats helst i första hand men det kan finnas skäl att gå ifrån det under vissa omständigheter. Det behöver inte vara samma för alla produkterna.
- Säsongrensats är att föredra. PVI ligger närmast BNP-indikatorn och det kan vara viktigare att hålla samma rubriksättning för den.
- BNP-indikatorn, Huko och PVI kan man hålla samman rubriksättningen för. Förståelse för att man vill ha en princip att hålla sig till, men under vissa situationer kan rubriken se tondöv ut. Man behöver ha en beredskap för att ändra rubriksättningen under vissa förutsättningar. Det kan vara bra att ha en förberedd vokabulär och möjlighet att beskriva vissa speciella fall.
- Om man exempelvis alltid vill ha årstakten i rubriken, kan man då vara mer flexibel i ingressen? Till exempel genom att inkludera ett citat från en analytiker.
- Det är också intressant att nivån förmedlas.

SCB tar med synpunkter från rådets ledamöter till sitt beslut.

9 Mötesdatum 2022

För diskussion (Lena Sellgren)

Datum för återstående möten 2022 bestämdes till 6 maj, 26 september, 1 december.

10 Övriga frågor

Inga övriga frågor.

11 Summering

Alla presentationer från dagens möte kommer att skickas ut till användarrådet. Det har varit intressanta och relevanta ämnen som har tagits upp.

SCB tar med sig frågan om representation av akademiker i användarrådet.

Förslag på ämnen till kommande användarrådsmöten som har kommit upp är internationellt perspektiv och finansmarknadsstatistik.

Den preliminära rapporten från genomförd peer review som nämndes under punkten om ordförandeskapet skickas ut till användarrådet.